

ОГЛЯД СИТУАЦІЇ В КРИМУ

БЕРЕЗЕНЬ 2024

У березні українські війська уразили щонайменше 4 військові об'єкти в Криму та 5 кораблів. Окупанти продовжують незаконний призов мешканців Криму. Росія провела фіктивні президентські вибори в окупованому Криму. Зафіксовано новий випадок насильницького зникнення і адміністративні штрафи за антивоєнні й проукраїнські погляди, правозахисну діяльність та свободу віросповідання. Відбулася нова хвиля обшуків та затримань кримських татар. Зафіксовано порушення права на справедливий суд, політично вмотивовані вироки та етапування політв'язнів у пенітенціарні установи на території росії. Політв'язні продовжують скаржитися на умови утримання та проблеми зі здоров'ям. У Севастополі військових лікують в одних палатах із цивільними.

“
Уражено щонайменше 4 військові об'єкти та 5 кораблів

У березні українські війська уразили щонайменше 4 військові об'єкти в Криму (деталі [тут](#) і [тут](#)), зокрема, авіабазу «Гвардійське» (деталі [тут](#) і [тут](#)), нафтобази у Феодосії (деталі [тут](#) і [тут](#)) та Гвардійському (деталі [тут](#), [тут](#) і [тут](#)), центр зв'язку та інші об'єкти російського чорноморського флоту у Севастополі (деталі [тут](#), [тут](#), [тут](#), [тут](#), [тут](#) і [тут](#)). Українські війська також потопили патрульний корабель «Сергей Котов» (деталі [тут](#) і [тут](#)) та пошкодили розвідувальний корабель «Іван Хурс» (деталі [тут](#) і [тут](#)) і великі десантні кораблі «Ямал» (деталі [тут](#) і [тут](#)), «Азов» та «Костянтин Ольшанський» (деталі [тут](#) і [тут](#)). Крім того, російська ППО збила свій же винищувач СУ-27 біля Севастополя (деталі [тут](#), [тут](#), [тут](#) і [тут](#)).

“
Призов та загибель на війні мешканців Криму

З 2015 по 2023 рр. окупанти призвали близько 44,5 тис. мешканців Криму до російської армії. За час окупації Криму окупанти порушили 520 кримінальних справ щодо ухилення від призову. Щонайменше 30 мешканців Криму загинули на лінії бойового зіткнення у березні 2024 р. Окупанти агітують студентів вступати до лав російської армії в якості добровольців, а учнів шкіл і технікумів – до Юнармії та інших мілітаристичних клубів. Окупаційна адміністрація планує створити новий військово-патріотичний центр виховання молоді «Авангард» (деталі [тут](#) і [тут](#)).

“
російські президентські вибори

Для проведення незаконних російських президентських виборів на окупованих територіях в АР Крим були створені 28 «територіальних виборчих комісій» та 1130 «дільничних виборчих комісій», у м. Севастополі – 4 «територіальні виборчі комісії» та 186 «дільничних виборчих комісій». Окупанти змушували бюджетників голосувати на російських президентських виборах, фотографувати заповнені виборчі бюлетені і викладати їх у соцмережах (деталі [тут](#) і [тут](#)).

“
Насильницьке зникнення

Щонайменше 61 особа стала жертвою насильницьких зникнень в Криму з 2014 р., доля та місцезнаходження 18 з них досі невідомі. Стало відомо, що наприкінці січня 2024 р. співробітники ФСБ затримали Ісмаїла Шемшедінова після обшуку у будинку його батьків, його місцеперебування досі невідоме.

“
Переслідування за антивоєнні та проукраїнські погляди

«Суд» у Сімферополі оштрафував Рефата Аблямітова на 2 тис. рублів за зображення тризуба із написом «Слава нації» («суддя» Денис Діденко), Регіну Галаган, Наталію Прохорову та Олега Бузланова – на цю ж суму за розміщення пісні «Червона калина» у соцмережі («суддя» Денис Діденко), а Олега Лукашевича оштрафував на 40 тис. рублів за проукраїнські висловлювання та арештував на 14 діб за гасло «Слава нації» («суддя» Євген Пронін). «Суд» в Армянську оштрафував Івана Саніна на 30 тис. рублів за зображення трамвая з написом «русские идите ...» («суддя» Венера Ісроїлова).

“
Переслідування правозахисників та адвокатів

«Суд» у Криму оштрафував правозахисницю та журналістку Лутфіє Зудієву на 2,5 тис. рублів за статтю про зловживання свободою масової інформації («суддя» Катерина Чумаченко). «Верховний суд» Криму повторно відмовив у

скарзі на адміністративний арешт адвоката Олексія Ладіна («суддя» Наталія Кучеренко).

Центр протидії екстремізму склав адміністративний протокол на незалежну мусульманську громаду «Ескі Кирым» за статтею про масове поширення екстремістських матеріалів, після чого «суд» у Криму оштрафував її на 100 тис. рублів («суддя» Георгій Церцвадзе).

російські силовики провели чергову хвилю обшуків у будинках кримських татар, після яких Рустем Османов, Азіз Азізов, Мемет Люманов, Мустафа Абдураманов, Ремзі Куртнезіров, Вахід Мустафаєв, Алі Мамутов, Арсен Кашка, Енвер Халілаєв та Наріман Аметов були затримані за обвинуваченням у нібито причетності до Хізб ут-Тахрір. Були порушені кримінальні справи проти мешканця Криму та жителя Судак за обвинуваченням у публічних закликах до здійснення екстремістської діяльності. російські силовики провели обшук у будинку делегата Курултаю кримськотатарського народу Едема Дудакова, після якого його повезли в управління ФСБ і відпустили.

Суд не надав фігурантам «другої Джанкойської групи Хізб ут-Тахрір» копії апеляційної скарги. Суд заявляє про нібито неможливість знайти свідка у справі Ярослава Жука. «Суд» у Криму відмовив у клопотанні про виклик Ельдара Якубова в якості свідка в адміністративному провадженні проти його дружини. Судове засідання в адміністративному провадженні проти Лутфіє Зудієвої відбулося без її участі.

Касаційний суд залишив без змін вирок мешканцю Алушти Олександр Тарапону (суддя Наталія Полозова). «Верховний суд» Криму скасував вирок 4 Свідкам Єгови (Тарасу Кузьо, Петру Жильцову, Сергію Люліну та Дар'ї Кузьо) і направив справу на новий судовий розгляд («суддя» Наталія Гребеннікова). Крім того, стало відомо, що у січні 2024 р. Апеляційний військовий суд скоротив на місяць термін ув'язнення проукраїнському активісту Олегу Приходьку (суддя Олександр Пересада).

Рустем Мурасов етапований у Владимир для відбування незаконного покарання. Ескендер Абдулганієв етапований з тюрми у Владимирі у виправну колонію у Кемеровській обл.

Ескендера Абдулганієва помістили у штрафний ізолятор у перший же день прибуття до виправної колонії. Теймура Абдуллаєва вдруге за рік помістили у ШІЗО. Сервер Зекір'єв має безліч скарг на умови утримання. Суд відмовив у звільненні Амета Сулейманова, попри наявність захворювань, які не дозволяють тримання під вартою. «Суд» у Криму відмовив Ельдару Кантимирову зарахувати термін перебування в СІЗО у термін відбування покарання у тюрмі («суддя» Андрій Кулішов).

Тофік Абдулгазієв потрапив до реанімації у критичному стані. У Сервера Зекір'єва погіршилося здоров'я внаслідок неналежних умов утримання. Владлена Абдулкадірова турбують проблеми у спині, ЖКТ та інші проблеми зі здоров'ям. Арсену Абхаїрову не надається кваліфікована стоматологічна допомога, у нього також загострення варикозу.

У лікарні Севастополя у спільних палатах лікують як військових, так і цивільних, кількість планових операцій для цивільних скорочена у понад двічі, а військові змушують цивільних приносити у лікарню алкоголь.

“
Переслідування мусульманської громади

“
11 обшуків та кримінальні справи проти щонайменше 12 осіб

“
Порушення права на справедливий суд

“
Політично вмотивовані вироки

“
Умови утримання політв'язнів

“
Проблеми зі здоров'ям у політв'язнів